

ФАРМОН ТОШЕВ

САЙЛАНМАЛАРИНИНГ
ФАРГОНАДАГИ
ТАҚДИМОТИ

Фармон Тошев шоир, адаб, драма-тург, журналист сифатида ўқувчига бир неча ўйлаб китоблар совга қилган. У умрингин ҳар фаслида инсон ва жамият, инсон ва табият қабиғасиғи хуносалар жам қылган тўйламлар яратди. Адабнинг дунёга, ҳаёт мезонлариға ўз караши бор.

- Бугун одамларга тушунтирадиган эмас, уларни ишонтирадиган давр, газета, телевидение тарбияда кўпроқ самара беради, - дейди у.

Фармон Тошев 70 ёшдан ошган кунларда тўрт жилдан иборат сайланмалари дунё юзини кўрди. Унинг илк тақдимоти Фаргонада, ижодкорлар, зиёли ва журналистлар даврасида бўлиб ўтди. Ўзбекистон єзувчилар ва Журналистлар уюшмалари вилоят бўйимлари ташкил этган анжумандаги жанрлар уйунлиги ва ўзига хослиги, унинг маҳорат сирлари, асарларидағи гоявий етуклиқ, ватанпаварликни халқона инфодалаш услублари хакида гапиди.

Тақдимот катта шеърхонлика айланниб кетди. Шоирлар сайланма муаллифи шеърларидағи гоя ва услугни давом этирган холда, ўз ашъорларини ўқидилар ва албатта, Фармон Тошевнинг ғазаллари

янгради.

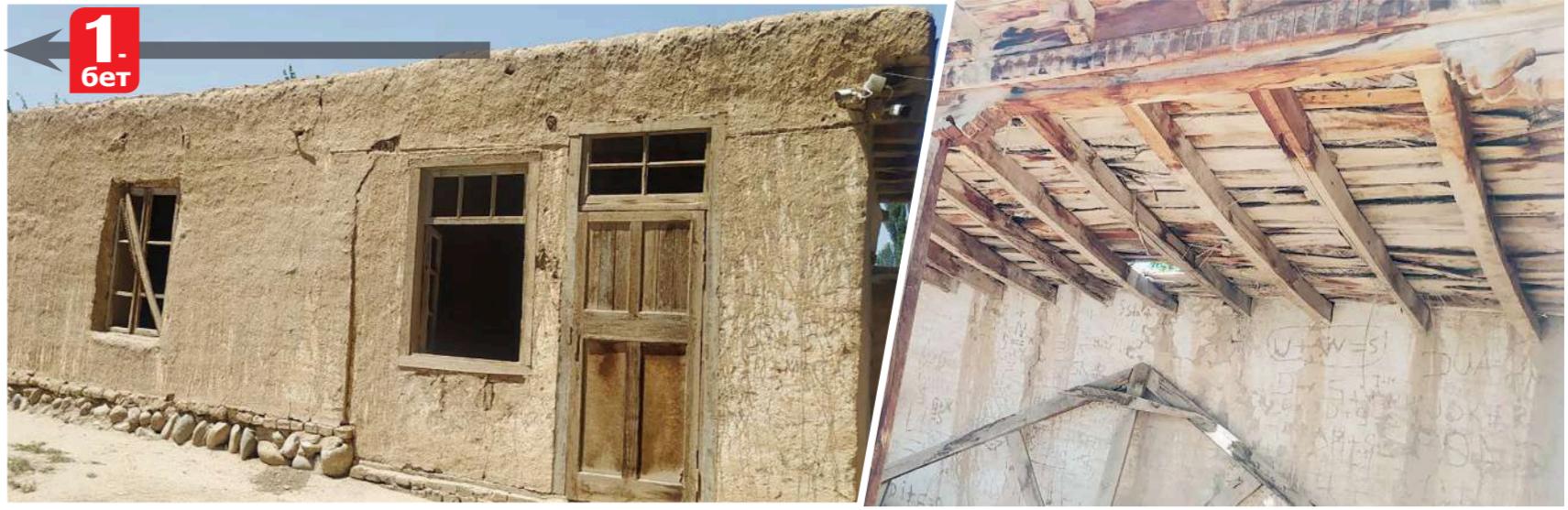
- Яхши китоб ёзиш, яхши сўз билан инсонлар қалбидаги ватанпаварлик, меҳр-муҳаббатни тарғиб қилиш, қадриятларимизни мустаҳкамлаш айни пайтда долзарб масала хисбланади, - дейди Ўзбекистон єзувчилар уюшмаси Фаргона вилоят бўйими раиси Дишиода Эргашева. - Фармон Тошев тилидан янграган шеърлар юртдошимиз кўнглидан жой олиши шубҳасин.

Фаргоналик ижодкорлар устознинг фуқаровий ёндашувларини ёзтироф этар эканлар, уни ўзбек адабиётда воеқа бўлувчи сайланма билан муборакбод этидilar.

- Фаргона вилоятида кутубхона, китоб дўйконлари ва китобхонлар, шунингдек, нафқат имтиёзий тармок, балки газета ҳам, журнал ҳам кўплиги одамни қуонтириди, - дейди Фармон Тошев.

- Менинг сайланмамин тақдимоти шу ерда ўтказилишини икки вилоят ижодкорлари ҳамкорлигининг давоми деб ташаббус билан чиқсан, поҳтатимиздан мутахасислар келиб, бир ҳафта давомида шу ерда бўлишган, лойиҳаларни ўтэрлаб кетишган. Бунга ҳам анча бўлиб қолди. Аммо ҳалига бир натижага бўлмаяпти, - дейди Риштон тумани ҳокими маълаҳатчиси, "Нурионий" жамғармаси туман бўйими раиси Турсунхўжа.

Ўз мухбиризим.
Элёр ОЛИМОВ олган суратлар.

РИШТОН ЗИЁРАТГОҲЛАРИ

ОБОД БЎЛАДИМИ?

Абдурахмонов.

Бугун туризмни ривожлантириш учун кўплаб сайдъ-харакатлар олиб борилаётган бир пайтда кўплаб сайдъларнинг ёзтиборини тортиши мумкин бўлган бу каби ҳужра ва чиллахоналар бир зиёратгоҳда бор дея олмаймиз. Гарчи шундай экан, таъмирталада хоналарнинг асл ҳолатини сақлаб қолиши нега кечиқаётгани сабаблари очиқланмади. Кўнглумайт кузак, ҳаво сойи бойлайди. Ёзтиборга муҳтоҳ бинолар яна қанча ёмғирга, шамолга бардор бера олади, бўғи бигза номатулум. Ахвол шундай бўлса ҳам бу ердан зиёратчилар оғёзи узилмайди, онлардаги бирор ингилоз рўб берса ёки бошига бир кўргулик тушса, шу ерда хайр-эсон қиласидилар, ўтганлар руҳига дуо қилишади.

Мехмонлар билан гавжум гўшалардан бирга "Тўда" маҳалла фуқаролар йигинидаги жойлашган, XIX аср мъеморий ёдгорлиги бўлган "Абдулла Анзорий" зиёратгоҳиди. Бу ерга қабристон бўйлаб кирдик. Бир қаранганд, жуда шинам, обод манзил. Мажхалла фаолларидаги бир, ҳалқ депутатлари туман Кенгаши депутати Муҳаммаджон Турсуновнинг айтишича, тадбиркорлардан Сандахмад Ақбаров 500 ўринли ёпиқ айвон, Шерзод Каримов қабристон ходимлар дам олиши учун уй, Уйтун Гозиев зиёратчилирни ёмғир ва кўчдан сақловчи ёзги айвонни қуриб беришибди. Замонавий андоза асосида қад кўттарган бинолар зиёратгоҳ кўркига кўршиб турибди.

Хар қандай инсонни қадрлаб, ҳурматини ўз ўрнига кўядиган доно ҳалқимиз хотирани мукаддас туйтуб деб билиди. Риштоннинг обод манзилларига эса маҳаллий аҳоли билан бирга, ислом мамлакатларидан келувчи сайдълар ва зиёратчилар сафи йил сайлан ортиб бормоқда. Шундай экан, бу каби гўзал манзилларни янада обод бўлиши ўйлида соя-салқин жойлар, кўкамал худудлар, хоналар сони кўпаяди. Аждодлари номини ёд олиб, руҳан покланиш учун ташириф буорадиган мәхмомлар учун янада кўпроқ қулийликлар яратиши тараддуидамиз.

Махиёра БОЙБОЕВА.

МАЪНАВИЯТ САРЧАШМАСИ

Сўнгти ўйларда давлатимиз раҳбари томонидан китоб мутолааси, ёшлар, раҳбарлар орасида бу фазилатни тарғиб қилиш ҳақида ўз бора таъкидланмомда. Амалга оширилгаётган маънавий-маъриф ислоҳотлар жараёнида китобхонлик маданиятини ривожлантиришга алоҳида ўтибор қаратилияти. Аслида ҳам китоб ва китобхонлик инсон оғиз-тафаккурини теранлантириб, қалибда гўзал, эзгу туйтулар пайдо қиласидиган, яхшиликлар оламига етаклайдиган маънавияттаги чархимасидир.

Мамлакатимизда ўшларнинг китобга бўлган қизиқишини ошириш, ахолининг китобхонлик кўнинкаснин юксалтириш, миллий ва жаҳон адабиётининг энг яхши намуналарини ўқувчиларга етказиши ўйлидан изилбанди. Айниқса, ўқув адабиётлари ва дарслклар савишини кўтариши учун зарур бўлган барча ҳуқуқий ва моддий асослар ятиди.

Президентимиз китоб мутолааси ҳақида

шундай деганди: "...ҳаммамиз учун айни пайтда жуда мухим аҳамиятга эга бўлган масала, яхни китобхонликни кенг ёйин ва ёшларнинг китобга бўлган мухаббатини, уларнинг маънавий иммунитетини янада оширишга қаратилган ишларимизни янги босқичга олиб чиқиши вазифаси турибди".

Ёшлар маънавиятини юксалтириш ва уларнинг бўш вақтини мазмунни ташкил этиш бўйича илгари сурилган 5 та мухим ташаббусини бир ҳам китобхонликни оширишни ўтибди.

Китобхоннинг ахборот олиш маданияти, керакли адабиётни мустақили ташкил этиш бўйича илгари сурилган 5 та мухим ташаббусини оширишни ўтибди. Китобхоннинг ахборот олиш маданияти, керакли адабиётни мустақили ташкил этиш бўйича илгари сурилган 5 та мухим ташаббусини оширишни ўтибди.

Оила китобхонлиги оила азъоларининг ажзаковати ва юқсак маънавиятини шакллантириши, инсон маънавий дунёсини бойитиши омил бўлган китобга мөхр-муҳаббатидир. Кўпинча онлардаги китоб ташлаш, уни ўйиша ёзтибор берилади-ю, лекин авайлаб-асрасиша бефарқ қаралади. Баъзан болалароп ранги китоблар ўтирилиб, чизилиб, чиқинди кутиларига ташланганинг гувоҳ бўламиш. Болаларга китоб ҳамондек азизлигини тушунтиришадиган мутахасислар келиб, бир ҳафта давомида шу ерда бўлишган, лойиҳаларни ўтэрлаб кетишган. Бунга ҳам анча бўлиб қолди. Аммо ҳалига бир натижага бўлмаяпти, - дейди Риштон тумани ҳокими маълаҳатчиси, "Нурионий" жамғармаси туман бўйими раиси Турсунхўжа.

Ж.НОРМАТОВ,
Бешарик тумани ахборот-кутубхона
маркази директори.

АЧИҚ, АММО ОЧИҚ ГАПЛАР

БОЗОРДАГИ ОЗОРЛАР

Энг ачинарлиси, чиқиндикона ёнгинасида 15-20 ёзги сотовчилар мева савдоси билан банд. Ахлатга ўзини ўқувчилар сал ўтиб мевалар устида "қўним томпоқда".

- Иссик кунларда бозор ичда тез айнувчи полиз маҳсулотлари, мевалар кўп согтилади. Кун давомида бу ерга тоинналаб айнинг маҳсулотлар ташланади. Аммо мутасадилар чиқиндиконани ҳар куни тозалишишмайди. Ҳидиг базур ҷидаймиз. Илож қанча, тирикилик учун шу ерда савдо қиласиди. Бу ерлар йўлак. Ичкарида эса жой йўй, - дейди сотовчиги Мамлакатхонада.

"Марказий дехқон бозори" раҳбар ўринбосари Расулжон Абдулаев чиқиндиконадан ҳар куни 5 та юқ машинасида ахлат олиб чиқилишини, бадбўй ҳид бозор четидаги бетон арикнинг сувидан келишини таъкидлади. Унинг айтишича, арикдаги сув қассобларнинг музлатгичдаги ҳайвон ва парранда гўштларининг турбий қолган қонини оқизишларидан пайдо бўлади. Бозор маъмуряти ходимлари савдо-гаргарлар ўтрасида бир неча маротаба уларга тушунтириш олиб боришларига қарамага, улар бозор маданиятига риоза қўйлаётганинг рӯқан қиласиди. Айрон ва шунга ўхшаш салқинларидан ичим-

ликлар савдоси билан шуғуланаётгандарнинг бирор тарбасида мувоғиклаштурувчи сертификат ийк. Содда ва ишонуван одамлар чанқобисти ичимларни симириб, роҳатланишаётганида юқумли касалларлар билан оғриб қолиши мумкинлигини билишишмайди. Чоги, сотовчининг кўлиғига тегманинг.

Йўл устидаги кўчма растага гўштларни териб, харидорларни чорлаётган қассоблар маҳсулотларини дока билан ўрашмаган. Уларнинг тепасида турли ҳашаротларни таъкидлаганда сакланган ҳолда сотовчига чиқарлиши керакку! Бу ҳолат асосан арzonларни таъкидлаган ярмаркаларда кўпроқ учрайди. Бозор ичидаги шоҳобчалардаги дар бирор арzonларни нарҳада, аммо санитария-гигиена қоидаларига энд ҳолда гўшт сотовчига алдаш билан

баробар эмаси.

- "Марказий дехқон бозори" ҳудудида 1700 дан зиёд савдо растаси мавжуд. Улардаги кишилар ҳўжалиги маҳсулотлари ҳар куни маҳсус лабораторияда ветеринария назоратидан ўтишишади. Бундан ташкири кишиларни ҳашар ийли билан амалга оширимиз, - дейди Муҳаммаджон Турсунов. Аҳолимиз хайр-эсонли, оқибатли. Шу кунларда худудидан кенгайтириш максадидаги қурилнишларни бошлаганмиз. Келгисда ташриф буюрунчилар учун соя-салқин жойлар, кўкамал худудлар, хоналар сони кўпаяди. Аждодлари номини ёд олиб, руҳан покланиш учун ташириф буюрадиган мәхмомлар учун янада кўпроқ қулийликлар яратиши тараддуидамиз.

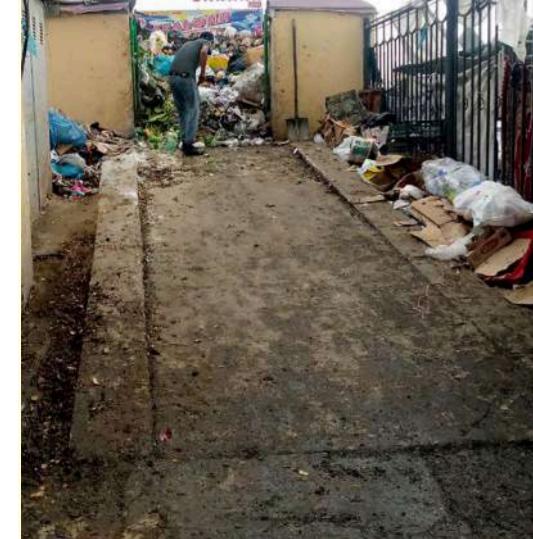
Бозорда истемол маҳсулотлари янги, талаб даражасидаги бўлиши лозим. Атроф мухит тоза ва покизса сакланниши долзарб аҳамиятта эга. Бунинг учун маъсуул

ҳисобланган Фаргона шаҳар давлат санитария-эпидемиология назоратидан марказидан биринчилирлар бирор ходими чиратмадик. Шундан бўлса керак, назорат ўйк жойда тартиб, тамоилга риоза қилинмайти. Айриш сутувчилар расастининг атрофи мисли чиқиндикона. Ҳаммаёт ўз ҳолига ташлашади.

Тамадхоналарда хизмат киляётган ошпазлардан тортуб, офицантларнинг на оқ ҳалат, ҳимоя қўйлони, бошкими ўйк Ҳўрнандалар столи эскириб кетган. Қўй тозалаш учун маҳсус ювубчи суталарни ҳам учратмадик. Таом таъёрланадиган жойда кишилар ҳўжалик маҳсулотлари, гўшт, идишлар палартиши жойлаштирилган. Айримларида маҳсулотларни ювилиб, тўғрилаб, тогорларга жойлаштирилган жойда аҳлат идишларини ҳам учратдик.

- Қани энди бозорга келсан, саришалидан кўзингун куновна. Афуски, бу ердаги тартибсизлик, ҳатто йўлакларда ҳам савдо ташкил этилганлиги хотиржада. Тамадди қилишаку таъбинг тортмайди. Хизмат кўрсатиш яхши эмаслигу майли, батсан бу ерга покизса таом таъёрланнишига шубҳа киласан киши, - дейди харидорлардан бир.

Бир сўз билан айтганда, бозор ҳудуди, савдо расталари ва тамадхоналарнинг санитария-гигиена ҳолати коникарсиз ахволда, мижозларга хизмат кўрсатиш талаб даражасидаги эмас. Ва каби муаммолар бугун ёки кеча пайдо бўлгани ўйк ҳамониз илдиз отиб ёғиди. Сабабини сўрганимизда, савдагорлар ва бозор маъмуриятидан жўяли жавоб ололмадик. М.МАҲМУДОВА.

"Сиз ахир, осмонни оламан десандиз, мен нечун елкамни тутиб бермайин..."

Ш.МИРЗИЁЕВ.

20

йил аввали Фарғона вилоятининг энг олис худудларидан бири - Бешарик туманида яшовчи Қосимовлар хонадонида кўзлари поролаб турадиган, ним табассуми узоқдан ҳам сезиладиган қизалоқ дунёга келди. Шерзодбек ака қизалоқка "қадрли", "қимматли", "сукокли", "мехрибон" бўлсин деган умидда Сабина деб исм кўйди.

Кизалоқ беш йил кутилган, Яратдан сўраб олинган фарзанд эди. Йиллар бўй-бирини кувиб ўтаверди, бу орада Сабинанинг укаси Элбек дунёга келди. Шаддод, кизикувчан киз 8-синфда тил ўрганишига астойдил киришди. Дадаси Шерзодбек ака ҳайдовчилини қилас, онаси Оидиахон опа бозорда кийим сотарди. Оила-нинг иккисодий имконияти сабаб вояга етаётган кизнинг кўшимча машғулотларга қатнаши осон бўлмади. Бундай вазиятларда онаси: "Майли, қизим, камрок еб, камроқ киймиз, лекин күрсинга, албатта пул топиб берамиз" - деб далда берарди.

Сабина ўша кунларни ёдга олар-кан, фарзанд ота-онанинг қадriga етиши учун улар тирикчилик ташвишида қандай қийинчликларни бошидан ўтказишларини ўз кўзи билан кўриши керак, деб ҳисоблашини айтади. Тонги саҳарлаб оғир юларни кўтариб бозорга шошган онасига ҳамроҳлик қўйлан кунларини, иссикин исис, совуқни совуқ демай "таксист"лик қиласидаги дадасининг меҳнатларини рўёба чиқаршини астойдилният қилганини таъкидлайди. Шунингдек, IELTSдан яхши натижа олишига кўмаклашган Баҳтиёрёнк Тўхтабеовдан инглиз тилида равон ва ифодали сўзлашиб маҳоратини, устози Светлана Эргашевадан эса ростгўйлик, ҳар қандай вазиятда фақат ҳақиқатни гапиришни ўрганганини айтади.

- Ота-онамнинг ишончи, дуолари сабаб бугун орзулирм рўёба чиқди. Тенгдошлирим кўп айтишида, дадам мени тушумайди, онам билан сирлашмайман деб. Мен эса аксинча, ҳар бир ишимида уларга суняноман. Болалигимдан одатга айланган, эрталабларни дадажоним "Қизим, тураларни, сизни буюк ишлар кутмокда", деб ўйтогарди. Нимадир ўйнаниши истасам, ҳеч иккиламасдан шароити беришган.

16 ёшимда IELTS олиб, ўкув марказда кўшимча дарс бера бошладим...

10-синфда 7,5 IELTS олган қизалоқ туман марказидаги "Мухсин" ўкув марказида дарс бера бошлади, ўзининг укасининг кўшимча машғулотлари учун пул тошига.

Сабина ИТ соҳасига ҳам қизикиб қолади ва Бешарик тумани марказida очилган "IT center"га келади. Бу ерда фақат ўйл болалар учун машғулотлар борлигини ва бирор кўзлар учун ҳам ташкилланишини айтишиади. Ҳар доним биринчи бўлишга ўрганган киз укаси Элбек билан IT курсига қатнай бошлади. Бу орада турли танловларда қатнашади ва "Ибрат" тиллар оромохига бориб, малака ошириб қайтади. Бу фурсат ичиди Сабина чет элда ўкиши орзу қиласи да бунинг имкониятларини қидира бошлади.

Бугун Сабина Набиева "Эл-юрт умиди" жамғармаси стипендянти, АҚШнинг Аризона университетидаги "IT ва киберхавфсизлик" ўйналишида таҳсил олмоди.

Бу орада ўзиға ўхшаган ўшлар учун тузилган "Эл-юрт умиди" жамғармаси 1-уринни олган бўлсамда, бир кўнгирор билан мансабдор одамнинг кизи деб ҳар сафар бир кизга биринчи ўринни беришади. Айниқса, 9-синф-дагимдига 1-уринни олган бўлсамда, бир кўнгирор билан мансабдор одамнинг кизига болибири ўтилган. Лекин ўзининг имкониятини кўлгандим. Лекин ўзандан бунинг имкони бўлмаган. Президентимизнинг шахсан ташабbuslari bilan tashkili etilgan "El-yurt umidi" jamgarmasi shesh avlodning orzu-maqsadlariga qanot boulil, ularning etegu tilak va istakslarini rubebla chikarishda xar tomonloma maslahat, kumakchi boulil kelaettigani, orzularni rubebla chikishiha ham u qishi sababchi boylugnani aitiysh imkonini berilganda.

онаси Оиди опа ҳам иштирок этди.

- Президентимиз Нью-Йорк шахрида ўйлар билан учрашишганда, улар билан сұхbatlaşishi, rahmat aitishini nift qilgandim. Lekin uzhanda buning imkonini boulmagan. Prezidentimizning shaxsan tashabbuslari bilan tashkili etilgan "El-yurt umidi" jamgarmasi shesh avlodning orzu-maqsadlariga qanot boulil, ularning etegu tilak va istakslarini rubebla chikarishda xar tomonloma maslahat, kumakchi boulil kelaettigani, orzularni rubebla chikishiha ham u qishi sababchi boylugnani aitiysh imkonini berilganda.

Синфарбарим айттандилар:

"Ўқишига кириш мухим. Майли булар олимпиадада ютаверсан, сен ўқишига грантга кирсан, улардан ўтиб кетасан".

Якинда ёзги таътил учун Узбекистонга кайтдим, дадам "Қизим Америкадан ўқишидан қайtapti" деб мени аэропортда кутиб олаётганlari

ridagi kuvonchi boi otalar "sotib olishmoldam". Menha yuhab adaptasiyallariga urugan yu'vchilariga shunday demokriman: "Adolat bor, biliymining yuzi tanlaydi, olaman, talabning ruhij xolati birinchi yuriniga kuyilladi, erkin mukhit jaratildi. Uzqishimni tamomlab, uzbekistoniga kaittanimdan keyin kiberafafsizligi jurnaliishiada iishlamokschiman. Eng kattha makсадim - chin maynodagi vatanparvar inson bo'uiish va yortumiz ravnakiha xissa kushi.

Ёшлик - bu orzu, yoshlik - bu išonch, yoshlik - bu intiliš. Bir sūz bilan aytganda, u - kelažakning ilk kuni, istiqbol debobasi. Юртимизда ana shunday imtieguzi imkoniyatlaridan tütgri va manfaatli foydalanaetgan naviqiron avlodning bilimi, kuch-kuvvati, imkoniyatini Battan ravnakiyo, yort farovonligini yuktalishiarga yu'naltilirish, xar bir yesh timsolida uz halqiga sadokatli shaxshini kamol topgiriши давлат сиёсати даражасига кўтаришади.

Ёшлик - bu išonch, yoshlik - bu išonch, yoshlik - bu intiliš. Bir sūz bilan aytganda, u - kelažakning ilk kuni, istiqbol debobasi. Юртимизда ana shunday imtieguzi imkoniyatlaridan tütgri va manfaatli foydalanaet-

gan naviqiron avlodning bilimi, kuch-kuvvati, imkoniyatini Battan ravnakiyo, yort farovonligini yuktalishiarga yu'naltilirish, xar bir yesh

timsolida uz halqiga sadokatli shaxshini kamol topgiriши давлат сиёсати даражасига кўтаришади.

Она мени доим кўllab-kuvvatlashadi. Dadam juda sabrli inson. Prezidentimiz bilan urashuvga kibir ketganimizda xavo issik boulishiqa qaramad, taşqarida bizini kuyitirishi. Mułokot joniha raviwsida efigra uzatildi va dadam mени faydalib kubir turdi. Bu men учун бир фарзанд сифатida eng kattha baht, desam xato boulmadi.

Она менинг сирдишади. Dost

tanlashda shahzam u kuni bilan maslaatlasham. Rivojlanishi ni-

stagan inson doustlariň tütgri tanlashda shahzam u kuni bilan maslaat-

lashadi. Mułokot joniha raviwsida efigra uzatildi va dadam mени faydalib kubir turdi. Bu men учун бир фарзанд сифатida eng kattha baht, desam xato boulmadi.

Она менинг сирдишади. Dost

tanlashda shahzam u kuni bilan maslaatlasham. Rivojlanishi ni-

stagan inson doustlariň tütgri tanlashda shahzam u kuni bilan maslaat-

lashadi. Mułokot joniha raviwsida efigra uzatildi va dadam mени faydalib kubir turdi. Bu men учун бир фарзанд сифатida eng kattha baht, desam xato boulmadi.

Она менинг сирдишади. Dost

tanlashda shahzam u kuni bilan maslaatlasham. Rivojlanishi ni-

stagan inson doustlariň tütgri tanlashda shahzam u kuni bilan maslaat-

lashadi. Mułokot joniha raviwsida efigra uzatildi va dadam mени faydalib kubir turdi. Bu men учун бир фарзанд сифатida eng kattha baht, desam xato boulmadi.

Она менинг сирдишади. Dost

tanlashda shahzam u kuni bilan maslaatlasham. Rivojlanishi ni-

stagan inson doustlariň tütgri tanlashda shahzam u kuni bilan maslaat-

lashadi. Mułokot joniha raviwsida efigra uzatildi va dadam mени faydalib kubir turdi. Bu men учун бир фарзанд сифатida eng kattha baht, desam xato boulmadi.

Она менинг сирдишади. Dost

tanlashda shahzam u kuni bilan maslaatlasham. Rivojlanishi ni-

stagan inson doustlariň tütgri tanlashda shahzam u kuni bilan maslaat-

lashadi. Mułokot joniha raviwsida efigra uzatildi va dadam mени faydalib kubir turdi. Bu men учун бир фарзанд сифатida eng kattha baht, desam xato boulmadi.

Она менинг сирдишади. Dost

tanlashda shahzam u kuni bilan maslaatlasham. Rivojlanishi ni-

stagan inson doustlariň tütgri tanlashda shahzam u kuni bilan maslaat-

lashadi. Mułokot joniha raviwsida efigra uzatildi va dadam mени faydalib kubir turdi. Bu men учун бир фарзанд сифатida eng kattha baht, desam xato boulmadi.

Она менинг сирдишади. Dost

tanlashda shahzam u kuni bilan maslaatlasham. Rivojlanishi ni-

stagan inson doustlariň tütgri tanlashda shahzam u kuni bilan maslaat-

lashadi. Mułokot joniha raviwsida efigra uzatildi va dadam mени faydalib kubir turdi. Bu men учун бир фарзанд сифатida eng kattha baht, desam xato boulmadi.

Она менинг сирдишади. Dost

tanlashda shahzam u kuni bilan maslaatlasham. Rivojlanishi ni-

stagan inson doustlariň tütgri tanlashda shahzam u kuni bilan maslaat-

lashadi. Mułokot joniha raviwsida efigra uzatildi va dadam mени faydalib kubir turdi. Bu men учун бир фарзанд сифатida eng kattha baht, desam xato boulmadi.

Она менинг сирдишади. Dost

tanlashda shahzam u kuni bilan maslaatlasham. Rivojlanishi ni-

stagan inson doustlariň tütgri tanlashda shahzam u kuni bilan maslaat-

lashadi. Mułokot joniha raviwsida efigra uzatildi va dadam mени faydalib kubir turdi. Bu men учун бир фарзанд сифатida eng kattha baht, desam xato boulmadi.

Она менинг сирдишади. Dost

tanlashda shahzam u kuni bilan maslaatlasham. Rivojlanishi ni-

stagan inson doustlariň tütgri tanlashda shahzam u kuni bilan maslaat-

lashadi. Mułokot joniha raviwsida efigra uzatildi va dadam mени faydalib kubir turdi. Bu men учун бир фарзанд сифатida eng kattha baht, desam xato boulmadi.

Она менинг сирдишади. Dost

tanlashda shahzam u kuni bilan maslaatlasham. Rivojlanishi ni-

stagan inson doustlariň tütgri tanlashda shahzam u kuni bilan maslaat-

lashadi. Mułokot joniha raviwsida efigra uzatildi va dadam mени faydalib kubir turdi. Bu men учун бир фарзанд сифатida eng kattha baht, desam xato boulmadi.

Она менинг сирдишади. Dost

tanlashda shahzam u kuni bilan maslaatlasham. Rivojlanishi ni-

stagan inson doustlariň tütgri tanlashda shahzam u kuni bilan maslaat-

lashadi. Mułokot joniha raviwsida efigra uzatildi va dadam mени faydalib kubir turdi. Bu men учун бир фарзанд сифатida eng kattha baht, desam xato boulmadi.

Она менинг сирдишади. Dost

tanlashda shahzam u kuni bilan maslaatlasham. Rivojlanishi ni-

stagan inson doustlariň tütgri tanlashda shahzam u kuni bilan maslaat-

lashadi. Mułokot joniha raviwsida efigra uzatildi va dadam mени faydalib kubir turdi. Bu men учун бир фарзанд сифатida eng kattha baht, desam xato boulmadi.

Она менинг сирдишади. Dost

tanlashda shahzam u kuni bilan maslaatlasham. Rivojlanishi ni-

stagan inson doustlariň tütgri tanlashda shahzam u kuni bilan maslaat-

lashadi. Mułokot joniha raviwsida efigra uzatildi va dadam mени faydalib kubir turdi. Bu men учун бир фарзанд сифатida eng kattha baht, desam xato boulmadi.

Она менинг сирдишади. Dost

tanlashda shahzam u kuni bilan maslaatlasham. Rivojlanishi ni-

stagan inson doustlariň tütgri tanlashda shahzam u kuni bilan maslaat-

lashadi. Mułokot joniha raviwsida efigra uz

«Кусто ороли»да

Одамзод кимни, нимани худо деб билмасин, унга сифингани, ишонгани, эътиқод қылғани яхши экан. Бундай одам шайтани ўш тан олган худосидан қўрқиб, аммо итогат қилиб яшайди. Итогат – эътиқодга айланади. Эътиқод – йўлчлик, солих, ўлларга бошловчи маънавий маёв. Хитойнинг қарий ярим ахолиси худосин. Хеч нарсага ишонмайди. Бир сафар мен хитойлик ҳамсұбатларидан бирига сен ҳам соҳа буда, соҳа соҳа, соҳа ишон, сингин, дегандим, у истехса билан устидан кууди. Мана сен мусумонсан, ҳўш, ёргаст мента ўша сингидаган худоининг йўқ, кўрсата олмайсан. Чунки у йўқ, деса бўладими!. Гофил банданти шундай савол бергани ва шу худосиз билан мулокотда бўлганинг учун астағифурулоҳ, ўзинг мени кеичир деб Оллоҳга илтико қилдим. Ўшандәк у билан ҳар қандайд муносабатларни ишигтиштирдим.

Хусан, унинг қабила аъзолари одам тоғлас оролда, ярим яланғоч яшасада, майли, ислом динидан бўлмасин, лекин ўз худоси, ибодат макони бор. Шунинг ўзи инсонийликнинг мухим белгиси эмасми!.

Ҳасан, қорин, овқат, – деди Хусан ёнгима чўйкалаб.

Ҳа-я, қорним очганини энди сезимбон. Сур гўштни тенг бўлди-да, шима бошладик. Мен йилда бир-икки Тошкентдан сур гўшт кўтариб келар эдим. Хотин ундан бир парчанини москичиринга кўшарди. У овқатга

(Давоми. Боши аввалиги сонларда).

шунаканги таъм берардики, иштача очилиб бир товоғини пакқос туширганини сезмай қолардим. Энди билдин, сур гўштни овқатга солмай ҳам еса бўлар экан. Ҳа, дарвөзе, Олмондайда бўлганимда сабзи тўғрайдиган ёточ тахтага ўхшаш идишида пиширилмаган, аммо тузлаб чора куртилган мол гўштини "миллий таомимиз", деб илтифот кўрсатишганди. Мезбоннинг кўнгли учун тотиганиман, ўшанди.

Ҳозир экса қорин очлиги учун сур гўшт парчасини пакқос туширид. Тўғри, роса чонкагатли. Лекин тог чўйқисида

сувни қайдан олардик. Океангана қараб

бўри ютинги қўйдим. Чанқоқ сал бо-

сигандек бўлдиминге...

Ортга қайтиш қийин кечмади. Йўлда, гор ичди кўршапалаклар ҳам учрамади. Қоядан тушганимизда ёмғир бошлади. Ҳусан бир қўшга, бир қояга қараб, яна ибодат қўйдил. Кейин мента:

– Худо, ҳоя яхши, – деди қўзини пир-пирағат. Кейин қўшиб кўйди, – ёмғир ёмон.

Уни тушундим. Ёмғир сал илгарироқ ётганда, тоғдан тушиши мушкул эди, демоқчи. Мен бошин билан унча маъқулладим. Аммо чаңгаган эдим.

– Сув, сув, – дедим Ҳусангага қорнимни кўрсати.

Ҳусан менга шу ерда тура тур, дегандек ишора қилиди-ю, ўрмонга юргури. Тез орада кокос даражтининг бир қулочи баргини олиб чиқди. Кейин унинг бир томонини нишаб келиб, боши узра тутиди. Дам ўтмай барг юзасига ётган ёмғир иккичи уйидан оқиб туша бошлади. Ана, сизга табиат билан тиллашган одамнинг

10 КУН
(Саргузашт-воқеий қисса)

топқирлиги!..

– Сув ич, – деди Ҳусан оқимга қўзи билан ишора қилиб. Мен якни келиб барг тарновига оғизмини тутдим. Бираром мазза қилдимки!..

Ёмғир сувини биринчи ичишим эди, чанқоданни, ёки ўзи шунаками, билмадим, аммо ёқимли экан.

Қайтишимида қизига воеқа бўлди. Ҳусан иккимиз кўм-кўк майсазорда чўйилиб дам олиб ётган эдик, қўзимиз ҳам салгина илингдан эканми, қитир-қитир қилган овоздан шүшер тортида. Қарасас, каттагина ёввойи кўён сур гўшт хиди кетмаган халтани ғажнинги. Ҳар ҳолда олти-сакнис кило тош босса керак. Ҳусан охиста ҳаракат билан наизан олди-ю, қўнгига қараби кулини болди. Ҳайса тез экан, бир берип улугри. Кейин тўрмон ичига қараб юргури. Мен ҳам овга қўшилдим. Иккимиз кўнда наиза билан унинг изидан юргурдик. Қуён шумагар шу қадар қақон эканни, тўстадан гоҳ чап, гоҳ ўнгга бурнила оларди. Икки бор наиза отиди, тегма-

ди. Мен-ку тилим осилгудек чарчаб ўтириб қолдим. Яна бир осувлаб етолматиган Ҳусан ҳам ғўлдирай-ғўлдирай ёнимга келди. Шунда ҳалиги кўён биздан ўн беш-йигирма қадам нарига келиб, худди бизни мазза қилиб, "тутолмадилар-кўн"! дейётгандек қўлларини кўттарганча қараб турарди. Во ажаб. Шу ерда ҳам ҳаёт қонуни амалдагини қаранг. Голиб қўён мағлуб овчиликларни ўтида кулаётган эди!..

Ҳа, айтмоқчи, оролда ёмғир бир ёғиб, бир тўхтайди. Аммо шалабо бўлған шортим кўриши қийин эди. Чунки ҳавода намлик катта. Қолаверса, одам терлайверади. Шунинг унун ҳўй кийимдид юришига ўрганиб қолдим.

Қабилага қуруқ кўл билан кириб бормай, деди шекилини, ўрмондан чиққанимиздан кейин Ҳусан дарҳол дарёдан беш-олтига балик тутиди. Мен қараб турганинг ўнгайсаландим. Арқон белбогимдан наизан олиб сувга тушдим. Беозор ва ҳадикисиз бечора бўлқицлар шундук оёғимизнидандан сувз ӯтар эди. Мўлжалга олиб наиза сандидим. Майли-да, бир товоқ чиқса-

нинг "The encyclopaedia asiatica" (1976) асарида "Ҳиндистон" Муғол сultonligi тарзида инглиши ёзилган. Бу ердаги "муғол" сўзи қўрагоний деб ўтирилса, аслига тўтири таржима килинган бўларди.

"Бобурнома"ни инглиз тилига таржима қилган М. Вилер Текстон Бобур ўз давлатини Қўрагоний салтанати деб атаганини холис баён этган.

"Ҳиндистондаги қўрагонийлар империяси". Бу ибора Ҷонсон Ҳиндостоннинг "Захиридон" Муҳаммад Бобур маданиятларвир пардошо подшоҳ ва моҳир лашкарбоши" мақолосида келтирилган. Мақола шундай бошланади:

"Захиридон Муҳаммад Бобур Ҳиндистондаги қўрагонийлар империяси асосчиси бўлиб, таризда им-ған ва маданият ҳомийси бўлган подшоҳ сўслий даҳо ҳамда моҳир лашкарбоши сифатидаги" ("Асрлар узра парлаган сўмий" китоби, 2023).

Деманг "Буюк Мўғол" - Муғоли аъзам Банди андиклар, ёй бани одам!

Тумур Қўрагоннинг туркий давлати Синду Ҳиндга ўйган салтанатим ҳам. Кайга сурса аскарини мансур эрур, Қўрагоний шони-ла мазкур эрур.

Улган эрмас "Давлати Оли Темур", Тириттирган вориси Бобур эрур. Йирор қолиб кетди, ота тарийим, Фирор олиб кетди волида ҳазратим. Икки дарё орасини кўп қўрган фалак,

Синду Ҳиндга сурди Қўрагон давлатим. Гурбатга ёр тар қўнгилни кенг қўйиб, Ҳинд энгига Қўрагоний менг қўйиб.

Бош-қўйингир бир ёка-енгдан чиқар деб, Қовуштиридим жамъи қавмин тенг қўйиб.

Бобурни ўз даврида Султон ул-эззам, Ҳокон ул-мукаррар, Подшиҳозӣ, Захиридон Муҳаммад Қўрагоний сифатлари билан улуглашган.

Бобур оиласига якни бўлған айрим хорижликлар ўз исмига Қўрагоний номини қўшиб, насадба тумурий ва бобурий эканини таъкидлаб келдилар. Шулардан бирни Мирзо Насрiddин Қўрагоний бўлиб, у 1962 йилда "Бобурнома"ни "Таржума тузуки Бобурий" номи билан урду тилига ўтирган.

Толиб НОСИР.

бор. Мисол учун Мироншоҳ Қўрагон, Мирзо Умаршоҳ Қўрагон (Фарғона ҳукмдори) ва ҳозо.

XVI аср бошларда Муҳаммад Шайбонийхон

Мовароонхара ва Ҳуросон ўлларини темурийлардан тортиги олди. Жангу жадалларда кўпгина

темурий мизролар ҳалок бўлди.

- Айтинг, Қўрагоний туркийлар,

Фалак зафар-ла кимни сийлар?

- Биримагача беклар қўзғолиб,

Голи келди Шайбоний бўйлар.

Буюк сулолани сақлаб қолиш Умаршоҳ

тумурониги ўғли Захиридон Муҳаммад Бобур.

Хурибекнинг севимили набириса Муҳаммад

Тароғоний ўғли Улубек донишманд ҳукмдор эди. У 1018 та юлдуз ҳақидаги асарини "Зижжи жадиди Қўрагоний" (Қўрагонийнинг янги юлдузлар жадвали) деб номлаган.

Амир Темур тамал тошини қўйган давлатчилик сулоласи тарихда Қўрагоний сultonligi деб ҳам атаган. Сулола 1370 йилдан 1958 йилга

янина 488 йил ҳукм сурганини биламиш.

Темурбекнинг севимили набириса Муҳаммад Тароғоний ўғли Улубек донишманд ҳукмдор эди. У 1018 та юлдуз ҳақидаги асарини "Зижжи жадиди Қўрагоний" (Қўрагонийнинг янги юлдузлар жадвали) деб номлаган.

Туздио Мирзо Улубек Қўрагоний жадвалин,

Сирли осмон тоқига илк қўйди наровон ёзбегим.

Мирзо Улубекнинг кизи Робия Сultonbegim макбарасидаги қарброғга шундай деб ёзилган экан: "Бу ер қудратли Амир Тумур Қўрагонийнинг нариси – шаҳид этилган буюк султон Муҳаммад Қўрагонини охират манзилидир".

Шарқшунос олим Ҳамидуло Кароматов тумурий-қўрагонийларга мансуб 195 нафар авлад ислом-шиарифи аниқланнини қайд этади.

Улар орасида Қўрагон унвонли ҳукмдорлар ҳам

2021 йил 18 августанда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси хузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги Ғарғона вилояти худудий бошқармасида 12-001 раками билан рўйхатдан ўтган.

Газета жума куни чиқади.

Газета "Полиграф-пресс" МЧЖ босмахонасида таҳрирятнинг оригинал макети асосида оғсет усулида А-2 формат (4 саҳифа)да 1575 нусхада чоп этилди.

Буюртма: 435.

да, иккита зогора балиқ билан кечки овқатга ҳиссамни қўшдим. Ҳусан эса ҳаракатларини кузатиб, мен тушунмаган иккича ўз сўз айтди. Мақтаган бўлса керак, мени.

Кўёш ботар чоги қабилага этиб келдик.

Оролда бўлған кунларим ажаб бир ҳолатга дуч келдим. Инсон табиати кизиқ. Базъилар инсофла, тежакор, сахий... баъзилар очофат, очкўз, ҳеч нарсанинг қадрини билмайди...

Оролликар-чи? Ҳусан билан деярли ҳар куни егулика балиқ овалар эдик.

Океан қирғомига, оролни иккига қўйиб ҳар куни егулика балиқ овалар эдик.

Океан қирғомига, оролни иккига қўйиб ҳар куни егулика балиқ овалар эдик.

Океан қирғомига, оролни иккига қўйиб ҳар куни егулика балиқ овалар эдик.

Океан қирғомига, оролни иккига қўйиб ҳар куни егулика балиқ овалар эдик.

Океан қирғомига, оролни иккига қўйиб ҳар куни егулика балиқ овалар эдик.

Океан қирғомига, оролни иккига қўйиб ҳар куни егулика балиқ овалар эдик.

Океан қирғомига, оролни иккига қўйиб ҳар куни егулика балиқ овалар эдик.

Океан қирғомига, оролни иккига қўйиб ҳар куни егулика балиқ овалар эдик.

Океан қирғомига, оролни иккига қўйиб ҳар куни егулика балиқ овалар эдик.

Океан қирғомига, оролни иккига қўйиб ҳар куни егу